

BÜNTETŐ KOLLÉGIUM

A Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiuma által 2014. évben hozott vélemények

1/2014. (III. 3.) BK vélemény

A terhelttel szemben egy időben egy kényszerintézkedést lehet foganatba venni, de ez nem zárja ki, hogy két bíróság is elrendelje a terhelt előzetes letartóztatását.

A joggyakorlatban gyakran előfordul, hogy a terhelt az egyik, ellene folyamatban lévő büntetőügyben előzetes letartóztatásban van, vagy jogerős szabadságvesztés büntetését tölti, és egy másik ellene folyamatban lévő büntetőeljárásban a bíróság úgy ítéli meg, hogy a terhelttel szemben indokolt a legsúlyosabb személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés, vagyis az előzetes letartóztatás ismételt elrendelése. Annak ellenére, hogy a korábbi ügyében is előzetes letartóztatásban van.

Példaként említtem azt az esetet, amikor az elsőfokú bíróság az ítélet kihirdetését követően meghozott végzésével a **vádlott előzetes letartóztatását a másodfokú eljárás befejezéséig, de legfeljebb a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés tartamáig fenntartotta, majd e végzés és a nem jogerős ítélet - 4 év fk. börtönbüntetése és 2 év közügyektől eltiltás - ellen is a vádlott fellebbezést jelentett be.**

A másodfokú bíróság azonban végzésével megváltoztatta az elsőfokú bíróság határozatát, a vádlott előzetes letartóztatását megszüntette, és a másodfokú eljárás befejezéséig a házi őrizetét rendelte el a Be. 129. § (2) bekezdés d) pontjára hivatkozva.

A rendőrkapitányság arról tájékoztatta a másodfokú bíróságot, hogy a vádlott ellen lopás bűntettének megalapozott gyanúja miatt újabb büntetőeljárás indult.

Ezen túlmenően a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett kerítés bűntette miatt a vádlott ellen indult büntetőeljárásban **a járásbíróság 1 hónapra az I. r. vádlott előzetes letartóztatását rendelte el.**

Az ügyészség átiratában a házi őrizet szabályainak megszegésére tekintettel indítványozta a házi őrizet megszüntetését és a vádlott előzetes letartóztatásának az elrendelését.

A másodfokú bíróság a más ügyben előzetes letartóztatásban lévő **vádlott házi őrizetét megszüntette, és a másodfokú eljárás befejezéséig, de legfeljebb a nem**

jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés tartamáig előzetes letartóztatását rendelte el azzal, hogy azt büntetés-végrehajtási intézetben kell végrehajtani.

A terhelttel szemben egy időben csak egy kényszerintézkedést lehet fogamatba venni, ez azonban nem zárja ki, és nem akadályozza annak, hogy más-más bíróságok az előttük folyamatban lévő ügyben ugyanannak a terheltnek az előzetes letartóztatását rendeljék el.

A bíróságok által külön-külön kiállított értesítőket a végrehajtást fogatosító büntetés-végrehajtási intézet nyilvántartásba veszi, és az egyik ügyben elrendelt előzetes letartóztatás megszűnése vagy megszüntetése esetén a büntetés-végrehajtási intézet azonnal fogamatba veszi a másik ügyben elrendelt előzetes letartóztatást.

Ekként a bíróságok a beszámításról pontosan tudnak rendelkezni. Mivel a más bíróság által elrendelt előzetes letartóztatásból a vádlott ügy is szabadulhat, hogy erről a másik bíróság nem értesül, ezért előfordulhat, hogy a kisebb súlyú ügyben 1-2 hónap múlva megszűnik az előzetes letartóztatás, s a jelentősebb súlyú ügyben az eljárás nem folyhat, avagy újabb bűncselekmény elkövetésére nyílik lehetőség.

Amennyiben a terhelt előzetes letartóztatását több bíróság is egy időben rendeli el, ennek az a célja, hogy megakadályozza az indokolatlan szabadlábra kerülését olyan terheltnek, aki ellen több büntetőeljárás van folyamatban, és az egyik ügyben alkalmazott kényszerintézkedés megszűnt, vagy megszüntették, míg a másik ügyben azonban a kényszerintézkedés előfeltételei maradéktalanul fennállnak. Nincs akadályozás annak, hogy a vádlott előzetes letartóztatását így elrendelje a bíróság.

A 9/2002. (IV. 9.) IM rendelet 136. § (1) bekezdés i) pontjában foglalt rendelkezés is ezt az érvelést támasztja alá, amikor az előzetes letartóztatás miatt kiállított értesítő vonatkozásában az alábbiakat rögzíti: „Az értesítőlap tartalmazza, ha a terhelt más ügyben szabadságvesztést tölt, vagy előzetes letartóztatásban van, ennek a körülménynek és a másik ügynek (eljáró hatóság és ügyszám), valamint a fogva tartó bv. intézetnek a megjelölését...”

2/2014. (III. 3.) BK vélemény

Nem akadályozza az ülés megtartásának - amennyiben az indítvány tárgya az előzetes letartóztatás elrendelése -, hogy az ügyészség nem bocsátotta a gyanúsított és a védő rendelkezésére a nyomozási iratoknak az indítványt megalapozó másolatát.

A büntető eljárás későbbi szakaszában nem mellőzhető annak vizsgálata, hogy a védekezéshez, és a védelemhez való jog maradéktalanul érvényesült-e.

A Be. 211.§ (1) bekezdésének utolsó mondatát a törvényalkotó a 2013. évi CLXXXVI. törvény 44.§-ával 2014. január 1. napjától hatályba léptette. A módosítás egyik alapja, hogy hatályba lépett AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2012. május 22-i

2012/13/EU IRÁNYELVE, amely a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról rendelkezik.

Az irányelvben rögzített rendelkezéseket a tagállamoknak 2014. június 2-ig szükséges implementálni a nemzeti jogrendszerbe. E feladat megvalósításának egyik állomása a Be. 211.§(1) utolsó bekezdésének a módosítása.

Az irányelv 7 cikke az alábbiakat tartalmazza:(1) Amennyiben valakit a büntetőeljárás bármely szakaszában őrizetbe vesznek, illetve fogva tartanak, a tagállamok biztosítják, hogy az adott ügygel kapcsolatos, az illetékes hatóságok birtokában lévő dokumentumokat, amelyek nélkülözhetetlenek az őrizetbe vétel ellen a nemzeti jog szerinti eredményes panasztételhez, vagy a fogva tartás jogszerűsége felülvizsgálatának nemzeti jog szerinti eredményes kezdeményezéséhez, az őrizetbe vett személy vagy ügyvédje rendelkezésére bocsássák. (Az ügy anyagaiba való betekintés joga.)

Erre tekintettel a törvényalkotó az alábbi rendelkezést iktatta be: 211. § (1)... Ha az indítványt nem az ügyész terjesztette elő, azt a nyomozási bíró megküldi a gyanúsítottaknak, a védőnek, intézkedik a szükséges iratok beszerzése iránt, továbbá az ülés határnapjáról és helyéről értesíti az indítványozót, az ügyészt, a gyanúsítottat és a védőt. Ha az indítvány tárgya előzetes letartóztatás elrendelése, a gyanúsítottak és a védőnek megküldött indítványhoz csatolni kell azoknak a nyomozási iratoknak a másolatát, amelyekre az indítványt alapozzák.”

E rendelkezés hatályba lépése során a mindennapokban problémaként jelentkezik, hogy miként járjon el a nyomozási bíró, ha a vádirat benyújtása előtti meghallgatás feltételei teljes egészében fennállnak, de az ügyész nem teljesítette az iratcsatolási, törvényben előírt kötelezettségét.

A meghallgatás megtartásának önmagában az nem akadály, hogy az ügyészség nem bocsátotta a gyanúsított és a védő rendelkezésére a nyomozási iratoknak az indítványt megalapozó másolatát. Nem arról van szó, hogy olyan személy nem jelenik meg, akinek a távollétében nem lehet megtartani az ülést.

A jogintézmény célja annak biztosítása, hogy a büntetőeljárást valamennyi tagállamban a tisztességes eljárás követelményei szerint folytassák le a hatóságok, és ennek egyik feltétele a védekezéshez való jog, illetve az iratbetekintéshez való jog biztosítása is. **Ezt az álláspontot támasztják alá az irányelv azon rendelkezései is, amelyek bizonyos esetekben lehetőséget adnak az általános szabály alóli kivételre:**

„... A gyanúsítottra vagy a vádlottra nézve akár kedvező, akár terhelő, az illetékes hatóságok birtokában lévő anyagokba az ezen irányelvben előírtaknak megfelelően történő betekintés a **nemzeti joggal összhangban megtagadható, amennyiben a betekintés egy másik személy életét vagy alapvető jogait súlyosan veszélyeztethetné, vagy ha a betekintés megtagadása valamely fontos közérdek megóvásához feltétlenül szükséges.**„például abban az esetben, ha a betekintés hátrányosan befolyásolhatna egy folyamatban lévő nyomozást, vagy súlyosan

sérthetné a büntetőeljárás megindításának helye szerinti tagállam nemzetbiztonságát.”

Az irányelv azt is rögzíti, hogy a betekintés megtagadása esetén a nemzeti hatóságoknak a jogorvoslat lehetőségét is biztosítani szükséges. Ennek értelmében az iratokba való betekintés bárminemű megtagadását a gyanúsított vagy a vádlott védelemhez való jogának tükrében kell mérlegelni, a büntetőeljárás különböző szakaszaira is figyelemmel. A betekintés korlátozását szigorúan, valamint az Emberi Jogok Európai Bírósága által biztosított és az Emberi Jogok Európai Bírósága ítélkezési gyakorlatának értelmezése szerinti tisztességes eljáráshoz való jog elvével összhangban kell értelmezni.

Természetesen ez nem azt jelenti, hogy a hatóságoknak ne lenne törvényi kötelezettségük a törvény szövegének betartása, hanem arról van szó, hogy a nyomozási bíró megtarthatja az ülést - ha egyéb törvényi feltétel fennáll -, de a büntető eljárásban vizsgálendő, hogy sérült-e ekkor az iratbetekintéshez való jog, illetve ennek esetleges korlátozásán keresztül a védekezéshez, védelemhez való jog és így a tisztességes eljárás szabályai milyen mértékben sérültek. A büntetőeljárás során később figyelembe vehető-e a az irat-betekintési jog korlátozása mellett tett terhelti vallomás.

3/2014. (III. 3.) BK vélemény

Az ideiglenes kényszergyógykezelés fenntartása, felülvizsgálat eredményeként való fenntartása – meghosszabbítása - tárgyában hozott végzés ellen az ideiglenes kényszergyógykezelést törvényes képviselője és a terhelt házastársa is fellebbezéssel élhet.

Az ideiglenes kényszergyógykezelés fenntartása, meghosszabbítása tárgyában hozott végzés ellen a fellebbezésre jogosultak köre:

Mint ismeretes, az ideiglenes kényszergyógykezelést esetén az eljárás résztvevői között már nem csak a védő, hanem a törvényes képviselő és a terhelt házastársa is megjelenik.

Nyilvánvaló, hogy a vádlott kóros elmeállapota, amely a polgári eljárásban cselekvőképtelenséget vagy korlátozottan cselekvőképességet jelent, az ilyen személy esetén a gondokság alá helyezési eljárást is maga után vonja.

A 2013. év V. tv. (Ptk) 2:28. § értelmében

(1) A gondnokság alá helyezést a bíróságtól

a) a **nagykorú együtt élő házastársa**, élettársa, egyenesági rokona, testvére;

b) a kiskorú törvényes képviselője;

c) a gyámhatóság; és

d) az ügyész

kérheti.

(2) A gondnokság alá helyezés megszüntetését a bíróságtól

a) a gondnokolt;

b) **a gondnokolt együtt élő házastársa**, élettársa, egyenesági rokona, testvére;

c) a gondnok;

d) a gyámhatóság; vagy

e) az ügyész

kérheti.

A 2014. március 15. napján hatályba lépő 2013. évi V. törvény, vagyis az új Ptk. alapján az együtt élő házastárs az, aki jogosult a gondnokság alá helyezést vagy a gondnokság alá helyezés megszüntetését kérni a bíróságtól. Az ideiglenes kényszergyógykezelést olyan személy, aki egyben cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes és a gondnokság alá helyezési eljárást vele szemben lefolytatják. Ez a tény magyarázza, hogy az együtt élő házastársnak a büntető eljárásban is az ideiglenes kényszergyógykezelést vagy kényszergyógykezelést terhel mellett részben indítványtételi, részben jogorvoslati jogosultságot biztosított a jogalkotó.

A Be. 145. § (4) bekezdése szerint az ideiglenes kényszergyógykezelés **elrendelése** ellen a **terhelt házastársa** és törvényes képviselője is jogosult **fellebbezésre**, és a felsoroltak **indítványozhatják** az ideiglenes kényszergyógykezelés **megszüntetését** is. 2014. január 1-jén iktatta be a jogalkotó a Be. 145. § (5) bekezdését, mivel korábban a törvény nem rendelkezett az ideiglenes kényszergyógykezelés megszüntetése iránti indítvány elbírálásáról.

A Be. 145. § (5) bekezdése szerint az ideiglenes kényszergyógykezelés megszüntetése iránti indítványt a bíróság érdemben megvizsgálja és erről indokolt határozatot hoz. Ha a terhelt, illetve a védő az ismételt indítványban új körülményre nem hivatkozik, a bíróság az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja, ha az ideiglenes kényszergyógykezelés elrendelése, meghosszabbítása, vagy fenntartása óta három hónap eltelt, az érdemi vizsgálat nem mellőzhető.

A fenti szabályozás alapján eldöntendő kérdés, hogy a Be. 145. § (4) bekezdése értelmében a terhelt házastársa és a törvényes képviselője kizárólag a kényszerintézkedés elrendelése ellen jelenthetnek-e be fellebbezést, vagy jogorvoslati jogosultsággal rendelkeznek abban az esetben is, amikor **a bíróság az ideiglenes kényszergyógykezelés fenntartásáról, (felülvizsgálat keretében történő fenntartásáról), illetve „meghosszabbításáról,, dönt?**

A kényszerintézkedés megszüntetése ellen e személyeknek az eljárási törvény nem biztosít jogorvoslati jogosultságot.

A törvényhely miniszteri indokolása szerint:

„[...] az ideiglenes kényszergyógykezelés jellegében és tartalmában nem különbözik a kényszergyógykezeléstől, a jogi különbség pedig nem eredményezheti azt, hogy a feltételezhetően kóros elmeállapotú terhelt érdekében a házastárs és a törvényes

képviselő ne rendelkezék olyan indítványtételi joggal, mint a jogerős határozattal ilyen intézkedésnek alávetett személy hozzátartozója. Másrészt a törvény erősíteni kívánja a segítők szerepét a büntetőeljárásban, és ez a rendelkezés is ezt a célt szolgálja.”

A jogszabályhely értelme, jelentése tehát az, hogy a feltehetően beszámítási képességgel nem rendelkező terhelt érdekében más személy is eljárhat.

A büntetőeljárás törvény e körben hasonló tartamú – jogorvoslati jogot biztosító - rendelkezései az alábbiak:

- **az elsőfokú bíróság ítéletével szemben, kényszergyógykezelés elrendelése ellen** fellebbezési jogot biztosít a vádlott hozzájárulása nélkül is a nagykorú vádlott törvényes képviselőjének, házastársának vagy élettársának (Be. 324. § (1) bekezdés f) pont)
- különleges eljárásban a **kényszergyógykezelés felülvizsgálatáról hozott végzés** ellen a kényszergyógykezelés alatt álló házastársa és törvényes képviselője fellebbezhet (Be. 566. § (5) bekezdés)
- a terhelt javára **perújítási indítványt** terjeszthet elő a kényszergyógykezelés elrendelése ellen - a terhelt hozzájárulása nélkül is – a terhelt törvényes képviselője, házastársa vagy élettársa (Be. 409. § (2) bekezdés e) pont)
- **felülvizsgálati indítvány** benyújtására jogosult a terhelt javára a kényszergyógykezelés elrendelése ellen – a terhelt hozzájárulása nélkül is - a nagykorú terhelt törvényes képviselője, házastársa vagy élettársa

Megszüntetés, felülvizsgálat iránti indítvány előterjesztése:

- a **kényszergyógykezelés felülvizsgálatának** van helye a kényszergyógykezelés alatt álló házastársának, élettársának, törvényes képviselőjének az indítványára (Be. 566. § (3) bekezdés)
- **az ideiglenes kényszergyógykezelés megszüntetését** a terhelt házastársa és törvényes képviselője is indítványozhatja (Be. 145. § (4) bekezdés).

A Be. 2014. január 1. napján beiktatott 145. § (5) bekezdésének második mondata – bár a 145. § (4) bekezdés a terhelt házastársának és törvényes képviselőjének megszüntetés iránti indítványtételi jogot nem biztosít – kizárólag a terhelt és a védő ismételt indítványáról rendelkezik, nem említve a házastársat és a törvényes képviselőt.

A törvényalkotó az ideiglenes kényszergyógykezelést és kényszergyógykezelést tekintetében az élettárs részére **nagyszámú jogot biztosít, ez részben jogorvoslati jogot jelent - kényszergyógykezelés felülvizsgálata során hozott végzés elleni jogorvoslati jogot, az elsőfokú bíróság ítéletével szemben, kényszergyógykezelés**

elrendelése esetén fellebbezési jogot - sőt, részben felülvizsgálati indítvány, részben perújítási indítvány előterjesztésére való jogosultságot.

A törvény rendszertani értelmezése szerint ebből az a jogi következtetés és jogértelmezés, hogy **az ideiglenes kényszergyógykezelt törvényes képviselője és a terhelt házastársa is fellebbezéssel élhet az ideiglenes kényszergyógykezelés fenntartása, felülvizsgálat eredményeként való fenntartása – meghosszabbítása - tárgyában hozott végzés ellen.**

4/2014. (III. 3.) BK vélemény

Amennyiben a bíróság a szabálysértési eljárás keretében illetékességének a hiányát állapítja meg és áttételt rendel el, akkor az ezt megállapító végzés ellen fellebbezésnek van helye.

A Szabs. tv. 35. §-a szerint a szabálysértési hatóság, valamint a bíróság határozata, és intézkedése ellen, valamint intézkedésének elmulasztása miatt - ha e törvény kivételt nem tesz – jogorvoslatnak van helye

A Szabs. tv. 45. §-a értelmében, ha a szabálysértési hatóságnak vagy a bíróságnak az ügyben nincs hatásköre vagy illetékessége az ügyet haladéktalanul átteszi a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz.

Mivel az áttételt elrendelő határozat elleni fellebbezés lehetőségét a törvény nem zárja ki, ekként – a főszabályként a jogorvoslatot megengedő szabályozásra tekintettel – ellene fellebbezésnek van helye.

5/2014. (IX. 29.) BK. vélemény

I. A bírósági eljárásban a törvény kizáró rendelkezése alapján nincs lehetőség arra, hogy a poligráfos vizsgálatot elvégző személyt, mint szakértőt rendelje ki a bíróság, és az általa készített jegyzőkönyv sem használható fel okirati bizonyítékként.

II. A poligráfos vizsgálat eredménye nem minősül bizonyítási eszköznek és így a bíróság a bizonyítékok között sem értékelheti.

I n d o k o l á s

A poligráf egy olyan műszer, amelynek alkalmazása során speciális érzékelőket helyeznek el a vizsgálat személy felkarján, hasán, mellkasán, és az érzékelők légzésjelet, pulzusszámot és a bőr galvanikus tulajdonságait rögzítik. Az így rögzített élettani vegetatív funkciókat grafikus formában ábrázolják. A szaktanácsadó ellenőrző

kérdéssorokkal megvizsgálja a mért értékeket. Ennek alapján eldönti, hogy a vizsgált személy válasza milyen valószínűséggel igaz vagy hamis.

A mindennapok joggyakorlatában kérdésként fogalmazódik meg, hogy a poligráfós vizsgálat eredményét miként használhatja fel a bíróság. Egyes ítéletekben a bizonyítási eszközök kategóriájába sorolják, míg más ítéletekben akként foglalnak állást, hogy nem minősül bizonyítási eszköznek.

A Legfelsőbb Bíróság 2008/326. számú jogesete nem tekinti bizonyítási eszköznek a szaktanácsadó véleményét.¹

A Kúria másik esetjoga pedig e kérdéskörben az alábbiakat rögzíti:

„Bizonyíték a bizonyítási eszközből megismerhető tény, amiből következtetés vonható a bizonyítandó tényre, adott ügyben a büntető anyagi vagy eljárási jogszabály alkalmazása szempontjából jelentős tényre.²

„A bizonyíték a bizonyítandó tény bizonyítója; a bizonyíték forrása (a bizonyíték megismerésének biztosítója) pedig a bizonyítási eszköz. Eszerint **bizonyítási eszköz** a tanú vallomása, a szakértő véleménye, **bizonyíték** pedig a vallomás, a szakvélemény tartalma. Következésképpen nem a bizonyítási eszköznek, hanem a bizonyítéknak kell újnak lenni.”...³

A poligráfós vizsgálat eredményének „értékelése” során a hatályos eljárási törvény rendelkezései három szabályozási területet ölelnek át.

1. A bizonyítási eszközök és a bizonyítékok értékelése
2. A szaktanácsadó tevékenysége
3. A poligráf vizsgálat alkalmazásának esetkörei, általános és speciális szabályai (személyek, eljárások, jogintézmények)

1.1. A bizonyítási eszközök és a bizonyítékok értékelése

A Be. a 76. § (1) bekezdésében taxatív felsorolást ad a bizonyítás eszközeiről. A tételes felsorolásban

- a tanúvallomás,
- a szakvélemény,
- a tárgyi bizonyítási eszköz,
- az okirat és
- a terhelt vallomása szerepel.

A felsorolásból hiányzik a poligráfós vizsgálat, illetve az e vizsgálatról készített szaktanácsadói vélemény. Ugyanakkor a Be. 76. § (2) bekezdése értelmében a

¹ A szaktanácsadó véleménye nem bizonyítási eszköz, arra alapítva a bűncselekmény elkövetési értéke sem állapítható meg [1998. évi XIX. törvény 76. § (1) bek., 182. § (1), (2) bek.].

² Bírósági Határozatok 188/2012.

³ Bírósági Határozatok 188/2012.

büntetőeljárásban azokat az okiratokat és tárgyi bizonyítási eszközöket is fel lehet használni, amelyeket valamely hatóság a büntetőeljárás megindítása előtt készített, illetőleg beszerzett.

A bírósági határozatok között található a 115/1997. számú eseti döntés, amely még az 1973. évi I. törvény hatálya alatt született, és e törvény 61. §-ának (1) bekezdése alapján a bizonyítás eszközei közötti felsorolásban ugyan nem jelent meg a poligráfós vizsgálat eredményét tartalmazó szaktanácsadói vélemény, de a felsorolás nem teljes, ugyanis a bizonyítás eszközeit a „különösen” jelzővel illette.

Az 1973. évi 61. § (1) bekezdése értelmében: „A bizonyítás eszközei **különösen** a tanúvallomás, a szakvélemény, a tárgyi bizonyítási eszköz, az okirat, a szemle, a helyszínelés, a bizonyítási kísérlet, a felismerésre bemutatás és a terhelt vallomása.”⁴

Ez pedig azt jelenti, hogy az 1973. évi I. törvény nem sorolta fel taxatív módon a bizonyítási eszközöket, és így a poligráfós vizsgálat eredményeként készített szaktanácsadói véleményt is a bizonyítási eszközök kategóriájába lehetett sorolni, ezt kizáró rendelkezés nem volt. A hatályos Be. pedig taxatív felsorolást ad, amelyek között nem szerepel a poligráfós vizsgálat eredményét rögzítő szaktanácsadói vélemény.

2.1 A szaktanácsadó eljárása, a szaktanácsadóra vonatkozó szabályrendszer

A hatályos szabályozás alapján a Be. 182. § (1) bekezdése értelmében az ügyész és a nyomozó hatóság a nyomozási cselekményeknél vehetnek igénybe **szaktanácsadót**, ha erre a bizonyítási eszközök felkutatásához, megszerzéséhez, összegyűjtéséhez rögzítéséhez különleges szakismeret szükséges, illetőleg az ügyész vagy a nyomozó hatóság valamilyen szakkérdésben felvilágosítást kér.

A Be. 182. § (2) bekezdése értelmében szaktanácsadó igénybevétele kötelező, ha a **terhelt, vagy a tanú vallomását** a nyomozásban **poligráf alkalmazásával** vizsgálják.

A szaktanácsadóra vonatkozó szabályozás az alábbiakban foglalható össze:

- 1.) A szaktanácsadó kizárására vonatkozó szabályokat a törvényalkotó a bíró kizárására,⁵ és a védő kizárására⁶ vonatkozó szabályrendszerben szerepelteti.
- 2.) A szaktanácsadó részére megállapított munkadíj a bűnügyi költség része a Be. 74. § (2) bekezdése szerint.
- 3.) A büntetőeljárásban részt vevők személyi védelme a szaktanácsadóra is kiterjed a Be. 98. §-ának (1)⁷ bekezdése alapján.

⁴ A bizonyítás eszközei **különösen** a tanúvallomás, a szakvélemény, a tárgyi bizonyítási eszköz, az okirat, a szemle, a helyszínelés, a bizonyítási kísérlet, a felismerésre bemutatás és a terhelt vallomása.”

⁵ Be. 21. § (1) Bíróként nem járhat el, c) aki az ügyben mint tanú vagy szakértő, illetőleg szaktanácsadó vesz, vagy vett részt,

⁶ Be. 45. § (1) Nem lehet védő d) aki az ügyben szakértőként, illetőleg szaktanácsadóként vesz vagy vett részt

⁷ Be. 98. § (1) Különösen indokolt esetben az eljárást folytató bíróság tanácsának elnöke, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság kezdeményezheti, hogy a terhelt, a védő, a sértett, az egyéb érdekelt, a sértett és az egyéb érdekelt képviselője, továbbá a

- 4.) A Be. 103. §-ának (1) bekezdése alapján a **szaktanácsadó** nem járhat el szakértőként, ha már az adott ügyben szaktanácsadóként eljár.
- 5.) A 182. § (2)⁸ bekezdés pedig azt rögzíti, hogy a szaktanácsadó igénybevétele nem mellőzhető abban az esetben, ha a terhelt vagy a tanú vallomását a nyomozásban poligráf alkalmazásával vizsgálják.
- 6.) A törvényalkotó a Be. 182. §-ában is szabályozza a szaktanácsadó kizárására vonatkozó rendelkezéseket.⁹
- 7.) Továbbá a szaktanácsadó eljárására vonatkozó előírást is tartalmaz, amikor előírja jegyzőkönyvvezetési kötelezettséget.¹⁰

A fenti szabályrendszerből látható, hogy a szaktanácsadó az eljárás résztvevői között a quasi „hatóságként eljáró,” de a nyomozásról szóló eljárásban nyert szabályozást, mert csak a nyomozási eljárásban járhat el.

A belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet a poligráfós vizsgálatot végző szaktanácsadó tekintetében az alábbi szabályokat rögzíti:

A poligráfós vizsgálat

127. § A nyomozás elősegítése érdekében a nyomozó szerv elrendelheti - a Be. 453. §-a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - a gyanúsított poligráfós vizsgálatát.

128. § A gyanúsított saját maga, illetőleg a bűncselekmény más gyanúsítottjának; a védő az általa védett gyanúsítottnak, illetőleg a bűncselekmény más gyanúsítottjának a poligráfós vizsgálatát indítványozhatja. Az indítványról a nyomozó szerv dönt.

129. § (1) A poligráfós vizsgálatra a gyanúsított írásos beleegyező nyilatkozata esetén kerülhet sor. A beleegyező nyilatkozatot a nyomozó szerv eljáró tagja foglalja írásba, azt a nyomozás iratai között kell elhelyezni.

(2) A beleegyező nyilatkozatnak tartalmaznia kell:

- a) az eljáró nyomozó szerv megnevezését, az ügy számát és tárgyát,
- b) a gyanúsított nevét, születési helyét és idejét, anyja nevét,
- c) a gyanúsított arra vonatkozó kifejezett nyilatkozatát, hogy a poligráfós vizsgálatnak aláveti magát, továbbá hogy tudatában van annak, hogy beleegyezését az eljárás bármely szakaszában, hátrányos következmények nélkül visszavonhatja.

tanú, a szakértő, a szaktanácsadó, a tolmács, a hatósági tanú, illetve a felsoroltak valamelyikére tekintettel más személy a külön jogszabályban meghatározott védelemben részesüljön.

⁸ Be. 182. § (2) Szaktanácsadó igénybevétele kötelező, ha a terhelt vagy a tanú vallomását a nyomozásban poligráf alkalmazásával vizsgálják.

⁹ Be. 182. (4) § Az ügyész, illetve a nyomozó hatóság tagjának kizárására vonatkozó rendelkezéseket a szaktanácsadóra megfelelően alkalmazni kell.

¹⁰ Be. 182. § (5) A szaktanácsadó közreműködéséről jegyzőkönyvet kell készíteni, és azt a nyomozás irataihoz kell csatolni.

130. § A szaktanácsadó a poligráfós vizsgálat megkezdése előtt - a vizsgálati metodika által megengedett mértékig - tájékoztatja a gyanúsítottat a vizsgálat lényegéről és menetéről.

131. § (1) A vizsgálati helyiségben azon kívül, akinek jelenlétét a törvény megengedi, a szaktanácsadó és a vizsgálat lefolytatásához szükséges technikai személyzet lehet jelen.

(2) Ha a gyanúsított nem magyar anyanyelvű, tolmácsot kell kirendelni és a vizsgálatot - tolmács alkalmazásával - a gyanúsított anyanyelvén, illetve az általa megjelölt nyelven kell lefolytatni.

132. § A szaktanácsadó a poligráfós vizsgálatról jegyzőkönyvet vezet. A jegyzőkönyvnek az érintett személyre vonatkozó első része tartalmazza a vizsgálatra való felkészítés során tisztázandó adatokat. A jegyzőkönyv első részét lezáró nyilatkozat aláírásával az érintett személy elismeri, hogy a vizsgálat lényegét és menetét, valamint a jegyzőkönyv tartalmát - beleértve a vizsgálat alá kerülő témaköröket és kérdéseket is - megismerte, és a vizsgálaton való részvételre vonatkozó beleegyezését fenntartja, továbbá hozzájárul a jegyzőkönyvben szereplő egészségügyi adatainak kezeléséhez.

Szaktanácsadó közreműködése

133. § (1) A szaktanácsadó igénybevételéhez nem szükséges határozatot hozni, a közreműködésre felkérés szóban vagy írásban történik. A nyomozó szerv tagja a közreműködésről felvett jegyzőkönyvben rögzíti, hogy a szaktanácsadó mely eljárási cselekménynél működött közre, és milyen kérdésben adott felvilágosítást.

(2) A nyomozás során szaktanácsadóként a nyomozó hatóság alkalmazásában álló személy is igénybe vehető, amennyiben vele szemben nem áll fenn a Be. 38. §-ában meghatározott kizárási ok.

Ezen rendelet értelmében épp a nyomozás elősegítése érdekében kerül sor a gyanúsított poligráfós vizsgálatára, azt követően, hogy beleegyező nyilatkozatát adta. A poligráfós vizsgálat során a szaktanácsadó számos kérdést tesz fel a terheltnek, amelyek a gyanúsításhoz kapcsolódnak, illetve a nyomozás ismert eredményeivel kapcsolatosak. Ennek során azonban a terheltet a Be. 117. § (2) bekezdésében foglaltakra¹¹, vagyis a Miranda-elvre nem oktatják ki. Így az így tett bármiféle „nyilatkozata” vallomásként nem használható fel.

3.1.A poligráf vizsgálat alkalmazása, a büntetőeljárás résztvevőinek köre

Általános szabályok:

¹¹ Be. 117. § (2) A terheltet a kihallgatásának megkezdésekor figyelmeztetni kell arra, hogy nem köteles vallomást tenni, a vallomás tételét, illetve az egyes kérdésekre történő válaszadást a kihallgatás folyamán bármikor megtagadhatja, de bármikor dönthet úgy, hogy vallomást tesz, akkor is, ha korábban a vallomástételt megtagadta. Figyelmeztetni kell arra is, hogy amit mond, illetve rendelkezésre bocsát, bizonyítékként felhasználható. A figyelmeztetést, valamint a terheltnek a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell venni. A figyelmeztetés és a figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a terhelt vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

A hatályos szabályozás a szaktanácsadó által alkalmazott vizsgálati módszer, vagyis a poligráf alkalmazásának a lehetőségét kifejezetten a gyanúsított belátására és kifejezett beleegyezésére bízta.¹²

A tanú vonatkozásában is hasonló szabályozás érvényesül, amikor szintén a tanú dönti el, hogy kívánja-e igénybe venni a poligráfos vizsgálatot¹³ azzal, hogy a tizennyolcadik életévét be nem töltött tanú esetén erre nincs lehetőség.

Speciális szabályokat tartalmaz az eljárási törvény a fiatalok terhelte vonatkozásában, amikor úgy rendelkezik, hogy a fiatalok terhelte vallomása poligráf alkalmazásával nem vizsgálható.¹⁴

A poligráfos vizsgálat a 18. életévét betöltött gyanúsított és tanú esetén akkor alkalmazható, ha beleegyezésüket adták.

4.1.A bizonyítékok értékelése

Az általános és speciális szabályok szempontjából a Be. 78. §-ának (1) bekezdése kiemelő, amely a bizonyítékok értékelését rögzíti. Ennek értelmében a büntetőeljárásban szabadon felhasználható a törvényben meghatározott minden bizonyítási eszköz, és szabadon alkalmazható minden bizonyítási eljárás. A törvény azonban elrendelheti egyes bizonyítási eszközök igénybevételét.

A (2) bekezdés szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje.

Kérdés, hogy a nyomozás során elvégzett poligráfos vizsgálat eredménye a bírósági szakban felhasználható-e szakértői véleményként, vagy okirati bizonyítékként.

A szakértői véleményként való felhasználása teljes egészében kizárt, ugyanis a szakértői vélemény más kritériumokkal rendelkezik, és a szaktanácsadó nem szakértő, hanem a nyomozóhatóság nyomozását épp a poligráfos vizsgálat alkalmazásával előbbre vívó személy, aki a nyomozás eredményeit ismeri.

A Be. 76. § (1) bekezdése a bizonyítás eszközei között nem sorolja fel a szaktanácsadói véleményt. A bírósági határozatok 2008/326. számú eseti döntése és a Legfelsőbb Bíróság Bfv.521/2007. számú és a 2012/188. számú eseti döntése is, valamint a Kúria Bkf.II.410/2012. számú esetjoga is ezt tartalmazza. A 2/2007. BK véleményben rögzítettek a Kúria nem tartotta fenn.¹⁵

¹² Be. 180. § (2) A gyanúsított beleegyezése nélkül a vallomása poligráf alkalmazásával nem vizsgálható.

¹³ Be. 181. § (4) A tanú vallomása - a tizennyolcadik életévét meg nem haladott tanú kivételével - beleegyezése esetén poligráf alkalmazásával vizsgálható.

¹⁴ Be. 453. § (3) A fiatalok terhelte vallomása poligráf alkalmazásával nem vizsgálható.

¹⁵ 2/2013. (VII. 8.) BK vélemény a büntetőjogi tárgyú büntető kollégiumi vélemények felülvizsgálatáról.

Bizonyos esetekben a bírósági gyakorlatban az is észlelhető volt, hogy a poligráfós vizsgálatot végző személyt szakértőként rendelte ki az eljáró bíró.

A büntetőeljárás törvény a nyomozás során szaktanácsadóként regisztrálja a poligráfós szakértőt, és szerepe, hatásköre nem keverendő össze az igazságügyi szakértő kompetenciájával.

A 9/2006. (II. 27.) IM rendelet 2. §-a, valamint a rendelet mellékletei tartalmazzák az igazságügyi szakértői névjegyzékbe bejegyezhető szakterületeket. A rendelet 12. számú melléklete ugyan tartalmazza, hogy a kriminalisztikai területeken milyen területek jegyezhetők be. Azonban ezek között a poligráfós szaktanácsadó, illetve vizsgálat egyáltalán nem szerepel.

A kérdés, hogy a nyomozás során beszerzett poligráfós szaktanácsadói vélemény eredménye felhasználható-e a szabad bizonyítás rendszerében a bírósági eljárás keretében.

Mindenképp meg kell vizsgálni, hogy a poligráfós szaktanácsadó által készített vélemény miként értékelhető a bizonyítási eszközök keretében. Értékelhető-e pl. okiratként, vagy a nyomozati szakban született poligráfós vizsgálat eredménye egyáltalán nem használható fel, és nem értékelhető a bizonyítékok értékelése során.

A Kúria Bhar.II.1271/2013/8. számú döntésében az alábbiakra hivatkozik:

„A poligráfós vizsgálat eredményének a tárgyalás anyagává tétele, felolvasása (ismertetése) azt a célt szolgálhatja, hogy legális bizonyítási eszközből (jellemzően vallomásból) származó valamely tényszerű adatot megállapítható tényre erősítsen. A poligráfós vizsgálatot végző szaktanácsadó tanúkénti kihallgatása pedig éppúgy nem zárható ki, mint a terheltet, vagy a tanút kihallgató hatósági személyé azzal, hogy vallomáspótló jelleggel nem bírhatnak, vagyis legfeljebb a vallomástétel körülményeire vonatkozhatnak.”

A Kúria egy másik tanácsa a Bfv.III.953/2012/34. számú eseti döntésében az alábbiakat rögzíti:

„A poligráf nem bizonyítási eszköz..., ugyanis a bizonyítási eszköz a bizonyíték forrása, az, aminek révén megismerhető a bizonyíték. Ekként a tanú, terhelt személye a bizonyítás eszköze, és a tanú, terhelt vallomása a bizonyíték. Poligráf útján pedig valójában nem a bizonyíték (a vallomás tartalma) válik megismerhetővé – az poligráf nélkül is megismerhető -, hanem a vallomástevő személy hitelessége, szavahihetősége válik megítélhetővé. Utóbbi azonban csupán segédlet, segíti az orientálást, mivel a vallomás szabad értékelés tárgya. (Be. 78. § (3) bekezdés). Ennél fogva a poligráffal összefüggő hivatkozások a felülvizsgálat közömbösek.”

Összegzés

A poligráfus vizsgálatról készített szaktanácsadói vélemény, mivel a hatályos büntetőeljárás törvény taxatív felsorolása között nem szerepel, nem minősül a bizonyítás eszközének (Be. 76. § (1) bekezdés).

Nem minősül tárgyi bizonyítási eszköznek (Be. 115. § (1) és (2) bekezdés) és okiratnak (Be. 116. §) sem, mert nem hordozza e két fogalom kritériumait sem. A nyomozás előbbre vitelét szolgáló szerepe viszont vitathatalan, épp a poligráfus vizsgálat eredménye vezethet egy tárgyi bizonyítási eszköz, vagy okirat felkutatásához, vagy egy újabb tanú kihallgatásához.

Az okirat, a tárgyi bizonyítási eszköz vagy a tanúvallomás már bizonyítási eszköz, amely felhasználható a terhelt vonatkozásában, de ennek ellenére nem válik bizonyítási eszközzé a törvény értelmében a poligráfus vizsgálat eredményeként megjelenő szaktanácsadói vélemény.

Az Ítéltáblai Határozatok című folyóiratban 2014. évben megjelent határozatok

ÍH 2014/1/4.

Az időbeli hatály kérdése – A feltételes szabadságról való rendelkezés

A 2012. évi C. törvény alapján a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját ügydöntő határozatában a bíróság állapítja meg, azaz a feltételes szabadságra bocsátás a büntetés kiszabásának a részévé vált. A feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nem a szabadságvesztés végrehajtási fokozatához, hanem a terhelt előéletéhez igazodik, amely szerepet kap a büntetés kiszabása során [*Btk. 2. §, Btk. 38. § (3) bekezdés, 1978. évi IV. törvény 2.§, 43. § a) pontja, 47. § (1) és (2), Kúria Büntető Kollégiumának 4/2013. (X.14.) számú véleménye*].

(Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.143/2013/17.)

ÍH 2014/1/12.

A bizonyítékok értékelése, mérlegelése

I. A Be. 78. § (2) bekezdése biztosítja az eljáró bíróságok számára a szabad bizonyítási rendszerben történő bizonyítékok mérlegelését. E szerint az egyes bizonyítékoknak nincs előre meghatározott bizonyító ereje, de ez értelemszerűen nem vezethet a bizonyítékok önkényes értékeléséhez, mérlegeléséhez. A bizonyítékok szabad mérlegelésének elvét határok közé szorítja, többek között a Be. 4. § (2) bekezdésében meghatározott in dubio pro reo elv, amely szerint a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére.

II. A teljes körűen lefolytatott bizonyítási eljárást követően a mérlegelés körébe kell vonni valamennyi releváns bizonyítékot és azokat a logika szabályainak, valamint a Be. 4. § (2) bekezdésében meghatározott in dubio pro reo elvnek megfelelően kell mérlegelni, értékelni. Ebből következően a valószínűség szintjén megállapítható tények a terhelt terhére nem értékelhetők, ugyanis ítéleti bizonyossággal csak a kétséget kizáróan megállapítható tények rögzíthetők a vádlott terhére szólan megállapított történeti tényállásban [*Be. 373. § (1) bekezdés III/a. pontja*].

(Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.404/2012/17.)

ÍH 2014/2/43.

Az időbeli hatály

Az időbeli hatály szabályainak alkalmazása során az enyhébb elbírálás kérdésében a büntetőjogi felelősségre vonatkozó összes rendelkezés egybevetésével lehet állást foglalni, nem csupán az alkalmazandó büntetés neme és mértéke irányadó. Az adott elkövető konkrét magatartását vizsgálva indokolt eldönteni, hogy együttvéve melyik törvényi rendelkezést kell enyhébbnek tekinteni [*Btk. 2. § (1) és (2) bekezdés, 4/2013. (X. 14.) BK vélemény*].

(Fővárosi Ítéltábla 4.Fkf.328/2013/7.)

ÍH 2014/2/50.

A cserbenhagyás

A cserbenhagyás vétségének elkövetője a baleset helyszínén való megállási, meggyőződési kötelezettségét akkor szegi meg, ha a közlekedési baleset jellegéből adódóan alappal feltételezhető, hogy annak következményeként az érintettek személyi sérülésének reális lehetősége fenn áll. A járművek nagyobb erejű ütközése, megingása, a durvább külső sérülésekben megmutatkozó váratlan erőbehatás mindig felveti annak a lehetőségét, hogy a járművet vezető vagy az abban utazók akár felületesen is, de megsérülhettek [*Btk. 239. §*].

(Fővárosi Ítéltábla 5.Bhar.427/2013/7.)

ÍH 2014/2/57.

Jogorvoslat a szabálysértési eljárásban - Áttételt elrendelő határozat

Amennyiben a bíróság a szabálysértési eljárásban hatáskörének vagy illetékességének a hiányát állapítja meg és áttételt rendel el, akkor ez ellen a végzés ellen) fellebbezésnek van helye [*Szabs. tv. 35. §, 45. §, 141. § (13) bekezdés*].

(Fővárosi Ítéltábla 3.Bkk.10.126/2014/2.)

ÍH 2014/3/84.

Felbújtó, bűnsegéd

I. Amikor a vádlottak nem az általuk szándékozni kívánt, hanem egy másik házat gyújtanak fel tévedésből,- de tudatuk átfogja, hogy a házban emberek tartózkodnak, tartózkodhatnak - akkor nem elvétésről (aberratio ictus) van szó. A személyben való tévedés természetesen irreleváns a büntetőjog szempontjából, mert minden emberi életet egyformán véd a jog, ennél fogva a bűncselekmény minősítése és a büntetés kiszabása körében semmiféle jelentősége nincs e tévedésnek. Az elkövető a tévedés ellenére ugyanúgy felel, mintha nem lett volna tévedés hatása alatt [*Btk. 20. §*].

II. A felbújtónak a cselekmény jogi minősítésére kiható büntetőjogi felelőssége a tettesi cselekményhez igazodik, és a felbújtó szándéka (szubjektív képzete) sohasem pótolhatja az objektív tényeket [*Btk. 14. § (1) – (3), BJE 3/2011.*].

(Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.66/2014/27.)

ÍH 2014/3/85.

Hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétsége

A biztonsági felügyeleti szolgálatot ellátó büntetés-végrehajtási őr megvalósítja a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétségét akkor, amikor egy alkalommal a fogvatartottat pofon és gyomron üti, azonban a bántalmazással sérülést neki nem okoz, még külsérelmi nyom sem keletkezik a fogvatartott testén [1978. évi IV. törvény 226. § (1), Btk. 301. §].

(Fővárosi Ítéltábla 6.Kbf.62/2013/4.)

ÍH 2014/3/86.

Halmazat, természetes egység

Az ugyanazon sértett sérelmére megvalósított ölési cselekményeknél a törvényi egység, a folytatólagosság kizárt. A sikertelen ölési cselekmények ugyanakkor egymással látszólagos anyagi halmazatot alkotnak. Az ölési cselekmény speciális jogi tárgya folytán az ugyanazon sértett sérelmére többször elkövetett ilyen cselekmények természetes egységet alkotnak, melyre tekintettel nem kerülhet sor sem kísérlet, sem befejezett cselekmény esetén halmazat megállapítására [Btk. 6. § (1) és (2), 160. § (1), 371. § (1),(3) a) pont].

(Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.373/2013/15.)

ÍH 2014/4/131.

Emberölés

Az emberölésnél az aljas indok nem állapítható meg, ha az szerelemfáltésből fakad [Btk. 160. § (1) és (2) bekezdés c) pont].

(Fővárosi Ítéltábla kirendeléssel Debreceni Ítéltábla 8.Bf.81/2014/13.)

ÍH 2014/4/132.

Elbíráláskori és az elkövetéskori törvény alkalmazása

A törvény nem teszi lehetővé, hogy a bíróság olyan bűncselekmény miatt állapítson meg büntetőjogi felelősséget, amely az elkövetéskor nem volt bűncselekmény, ezért – a nullum crimen sine lege elvére is figyelemmel – az elbíráláskori törvény alkalmazásának lehetősége fel sem merülhet [Btk. 160. § (1), (2) bekezdés b), d) és k) pont; 1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pont].

(Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.231/2014/14.)

ÍH 2014/4/133.

Hatáskör – Az ügyérkezés, ügybefejezés fogalmának az értelmezése

I. Az ügy érkezése, illetve a befejezése fogalmának a meghatározásakor figyelembe kell venni a bíróságok ügyviteli szabályzatát megállapító 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet vonatkozó rendelkezéseit is [14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet 39. § (2) bekezdés c) pontja; Be. 20. § (2) bekezdés b) pontja, Be. 605. § (3) bekezdés].

(Fővárosi Ítéltábla 6.Kbki.10.046/2014/3.)

ÍH 2014/4/134.

Pótmagánvádas eljárásban a vádindítvány elfogadása vagy elutasítása – Igazolási kérelem

A büntetőeljárás törvény kogens szabályai nem teszik lehetővé, hogy a bíróság a pótmagánvádlói fellépés elutasításáról döntsön. Arra van a bíróságnak lehetősége, hogy az előterjesztett vádindítványt elfogadja vagy elutasítsa. Abban az esetben, ha a pótmagánvádló elmulasztotta a törvény által meghatározott időben előterjeszteni a

vádindítványt, és igazolási kérelmet is előterjesztett, akkor az igazolási kérelemre vonatkozó szabályok alkalmazását követően – az igazolásra nyitva álló objektív határidő figyelembevételével – dönt a bíróság a vádindítvány elfogadásáról vagy elutasításáról [*Be. 231. § (1) bekezdés (2) bekezdés a) pont, Be. 65. §, 66. §, 90/2011. BKv.*].

(Fővárosi Ítéltábla 6.Kbkf.10.045/2014/2.)